

PPS IMPACT ANALYSE NOORD-HOLLAND – FLEVOLAND

EINDRAPPORTAGE

Januari 2026

**KATA
PULT**

next level
connection

Aanleiding

- De provincies Noord-Holland en Flevoland hebben de ambitie om toekomstbestendig beroepsonderwijs te realiseren vanuit de driehoek arbeidsmarkt – onderwijs – overheid; en om de **visie op de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt** door te ontwikkelen
- Deze visie willen zij samen met de verschillende stakeholders (onderwijs, werkveld, overheden) in de provincies actualiseren ⇒ **aanknopingspunten om beleid en regelingen verder aan te kunnen scherpen**
- Publiek-private samenwerkingsverbanden (PPS) hebben de afgelopen jaren een belangrijke functie vervuld op het gebied van de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt ⇒ **PPS-ontwikkeling meenemen in de actualisatie van het arbeidsmarktbeleid**
- In **2017 en 2021** vonden ook vergelijkbare PPS-analyses plaats => **deze PPS-analyse is dan ook in ontwikkelperspectief geplaatst op basis van drie 'foto's'**

Aanpak

Fase 1: (november '24 – maart '25)

- Quick scan stand van zaken aan de hand van online survey
- Waar mogelijk getoetst aan recente peer reviews bij aantal individuele PPS'en
- Identificeren van verdiepende thema's voor fase 2
- Input voor provinciaal brede regiegroep Noord-Holland op 12 maart 2025
- Input voor verdiepende gesprekken in fase 2

Fase 2: (september '25 – januari' 26)

- Verrijking en verdieping van de analyse van de in fase 1 geïdentificeerde thema's:
 - Interviews met diverse partners uit de PPS'en (73 personen in 16 gesprekken)
 - Informatie uit de peer reviewronde bij de High Impact PPS'en (HIP's) en peer reviews bij RIF PPS'en en CoE's
- Input voor PPS-middag van Flevoland op 24 november 2025
- Input voor terugkoppelsessies in januari 2026

De gevolgen van een veranderende context op PPS'en

Wat er verandert (context en opgave)

Ingrijpende transities zijn complex en vragen om systeemveranderingen en ketenaanpak

Structurele arbeidstekorten vragen om werkplekinnovaties: meer met minder mensen

Implementatie van technologische innovaties vraagt om sociale innovaties (anders werken) en andere business modellen

Snelle veranderingen dus blijvend bijleren op de werkplek. Creëren van een leercultuur

Fysieke locaties die ontmoetingsplekken worden voor leren, werken en innoveren (learning communities) en die samen netwerk vormen

Gevolgen voor de PPS'en

- ⇒ Van arbeidsmarktgericht opleiden naar bouwen van duurzame regionale innovatie-ecosystemen
- ⇒ Focus op arbeidsbesparende oplossingen. Integratie van leren, werken en innoveren, versterken van leercultuur en actief betrekken bredere mkb
- ⇒ Impact vraagt om een integrale innovatie aanpak: technologische, sociale en business innovatie
- ⇒ Meer aandacht voor non- en informeel leren en versterken van leercultuur
- ⇒ Van losse faciliteiten naar regionaal netwerk van learning communities met focus op gebruik ipv bezit en op bemensing (community building)

Andere kijk op verduurzamen van een PPS

2021

Borgen van resultaten vnl in onderwijs

Verduurzaming als eindpunt

Verduurzamen als zelfstandige PPS

Focus op innovatie beroepsonderwijs

Talentontwikkeling en instroombevordering

LLO vooral formeel (modulariteit, flexibiliteit)

Losse projecten bedrijven

Regie vooral bij onderwijs

Weinig samenwerking tussen PPS'en

Provincie financier/initiator/aanjager/coördinator

2025

⇒ Borgen resultaten en netwerk binnen het ecosysteem

⇒ Verduurzamen is een continu en dynamisch proces

⇒ Verduurzamen binnen consortium (bv HIP)

⇒ Integratie van leren / werken / innoveren

⇒ Werkplekinnovatie (meer met minder mensen)

⇒ Focus op non- en informeel leren

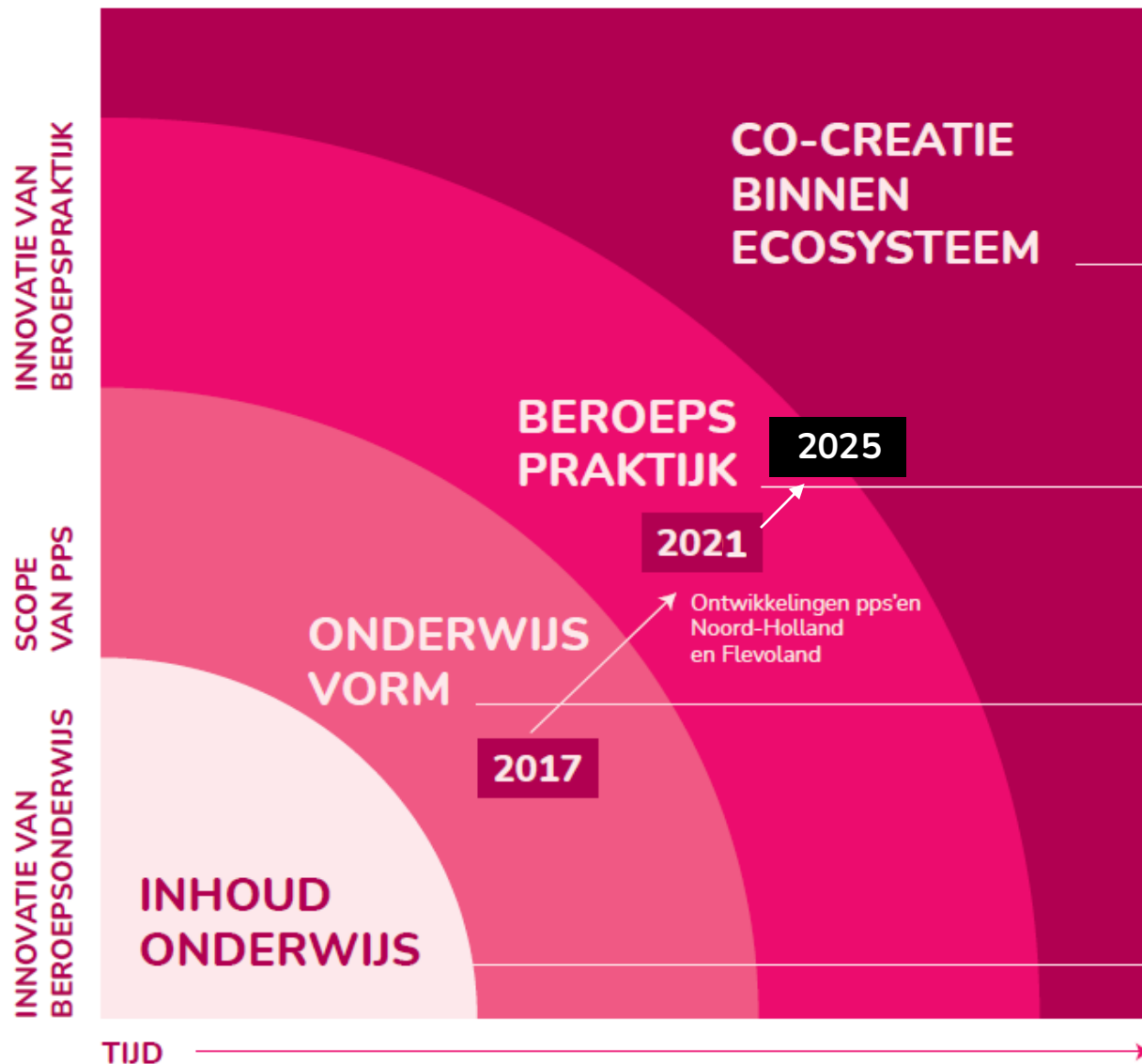
⇒ Van projecten naar programma's en systeemkracht

⇒ Regie vanuit netwerk/ecosysteem

⇒ Meer wederzijdse afhankelijkheden, gezamenlijk kompas

⇒ Provincie structurele partner en orchestrator

De PPS'en en HIP's bewegen mee en schuiven op naar ecosysteem

In de vierde golf ontstaan learning communities waarin leren, werken en innoveren integraal samenkomen en PPS'en zich organiseren in netwerken en consortia met onderlinge synergie

In de derde golf sluit onderwijs beter aan op de beroepspraktijk, verschuift leren richting de werkplek en beginnen PPS-projecten bij te dragen aan innovatie, met LLO op de agenda

In de tweede golf kenmerkt de ontwikkeling zich door hybride, flexibele en modulaire leervormen die het ritme van onderwijs en bedrijven beter op elkaar afstemmen

In de eerste golf ligt de nadruk op het curriculum en het laten aansluiten van opleidingen op de behoeften van de arbeidsmarkt

De eerste pps'en in het beroepsonderwijs dateren al van 2011. Niet alleen ontwikkelden de pps'en zich door de jaren heen, ook het concept pps is gegroeid. We onderscheiden een aantal "golven".

Duidelijk voortgang geboekt periode 2021-2025

- **Samenwerkingen** zijn verdiept en verbreed
- Meer aandacht voor **innovatie van de beroepspraktijk**
- **Nieuwe ontwikkelingen**: werkplekinnovatie, AI
- **Maatschappelijke transities** zijn centraler komen te staan
- Er wordt meer **multidisciplinair, -level en -sectoraal** samengewerkt
- Naast technologische innovatie meer aandacht voor **sociale innovatie**
- Er zijn meer **praktijkgerichte opdrachten** en **praktijkgericht onderzoek**; ook in het mbo
- **Hybride leren** is gemeengoed geworden
- Mooie **contextrijke infrastructuur** gecreëerd
- **Verduurzaming** staat hoger op agenda (niet alleen resultaten maar ook netwerk)

Observaties (1/2)

- **Innovatie van het beroepsonderwijs** blijft relatief dominant
- De focus vooral bij studenten, met een **beperkter bereik onder medewerkers**
- De **adoptie en doorwerking** in het werkveld onderbelicht
- Daadwerkelijke **krachtenbundeling en synergie** tussen PPS'en nog beperkt
- De verduurzaming: **borgen van resultaten**, minder op verduurzamen van netwerken
- **Regiefunctie en community building** is nog onvoldoende ingevuld en geborgd
- Meer **aanbodgestuurd** ipv vraaggestuurd
- **Sociale innovatie en businessinnovatie** onderbelicht
- **Brede mkb** (het peloton) is **onvoldoende aangehaakt** en leercultuur beperkt

Observaties(2/2)

- **Non-formeel en informeel** leren: een beperkte rol en minder zichtbaar
- **Learning communities**: groot verschil ambities en realiteit
- In stand houden van de netwerken: vraagt om **blijvende regie en loopvermogen**
- “**Valley of death**” tussen projectfinanciering en structurele inbedding
- Contextrijke infrastructuur: te veel ‘**hardware**’ en te weinig ‘**software**’
- **Infrastructuur werkveld** onvoldoende benut
- **Samenwerking tussen mbo en hbo** komt nog beperkt tot uiting
- Ondanks inspanningen van provincies toch nog **versnippering**
- Sturing op korte termijn input/output **minder op outcomes/impact**

Aanbevelingen voor de PPS'en

- Verduurzaam resultaten **én netwerken** (incl. regie)
- Start **vanuit urgente vragen uit het werkveld**
- Versterk de **integratie van leren, werken en innoveren**
- Zet meer in op **werkplekinnovaties** (meer met minder mensen)
- **Adoptie en doorwerking** in het werkveld integraal onderdeel activiteiten
- **Non- en informeel leren** als PPS-speerpunt
- **Integrale innovatieaanpak** : technologisch, sociaal en business
- Meer synergie door vergroten **samenwerking tussen PPS'en**
- Meer richten op **het mkb peloton** en hun **leercultuur**
- Van **losse faciliteiten** naar **wendbare learning communities**
- Maak zichtbaar en stuur op **outcomes en impact**

Groei uit tot ecosysteembouwers en aanjagers van transitie

Aanbevelingen voor de Provincies

- Blijf inzetten op **duurzame verankering, opschaling en netwerkcontinuïteit**
- Blijf **aansluiten bij bestaande PPS'en en bewezen good practices**
- Zet meer in op **werkplekinnovatie** (meer met minder mensen)
- Stimuleer en erken **non- en informeel leren** meer
- Verbreed de focus van innovatiebeleid naar **sociale en business innovatie**
- Zet nog meer in op **brede mkb**: versterken van leer- en innovatievermogen
- Focus op **programmaregie, learning communities, krachtenbundeling** en **synergie**
- Focus **meer op verbindingen** en **minder op de 'nodes' zelf**
- Investeer in **structurele regie- en netwerkfuncties** (“valley of death”)
- Blijf inzetten op de **zachte infrastructuur** en het **verbinden van infrastructuren**
- Stimuleer samenhangend **regionaal netwerk van contextrijke leer- en innovatieplekken**

Van aanjager en facilitator naar structurele partner en regisseur

A large flock of birds, likely terns, is captured in flight against a vibrant sunset sky. The birds are arranged in a classic V-formation, with the lead bird at the front and others following in a staggered line. The sky transitions from a deep orange near the horizon to a pale, hazy yellow at the top. The overall mood is one of freedom and collective effort.

WIL JE SNEL GAAN, GA ALLEEN. WIL JE VERDER KOMEN, GA SAMEN.

KENIAANS GEZEGDE

KATA PULT

next level
connection

